

Družina

(Seminarska naloga)

Predmet: Sociologija

Kazalo

1. Kaj je družina	3
1.1 Družinski cikel	
2. Vrste družin	4
3. Funkcija družine	5
4. Starševstvo	6
5. Konflikti v družini	7
6. Temeljne pravice otrok v družini	8
7. Družine v Sloveniji	9

1. Kaj je družina?

Družina je osnovna enota človeške družbe, čeprav jo v širšem smislu poznamo tudi v živalskem svetu, in je skupnost članov, ki jih vežejo bivanjske, prijateljske ali sorodstvene vezi.

Glavna značilnost družine je, da v njej živijo starši in otroci.

1.1 Družinski cikel:

- Prvo obdobje je čas, ko partnerja še nimata otrok, a že živita skupaj.
- V drugem obdobju se paru rodi prvi otrok in vsi morebitni nadaljnji otroci.
- V tretjem obdobju se začne družina manjšati. To obdobje se začne ob odhodu prvega otroka iz družine in se konča pri odhodu zadnjega otroka.
- V četrtem obdobju, v obdobju pomanjšane družine si vsi otroci ustvarijo svoje lastne družine. Čeprav starše še obiskujejo, živijo starši sami kakor na začetku.

2. Vrste družin:

- Jedrne družine so družine, v katerih živijo otroci skupaj z obema staršema.

- Enostarševska družina je družina, v kateri živijo otroci samo z enim staršem.
Mamo ali očeta, ki živi sam z otroki imenujemo mati samohranilka ali oče samohranilec.
- Preurejena ali reorgaizirana je družina, v kateri se starša ločita in se eden starš znova poroči.
- Razširjena družina je družina, v kateri živi več generacij skupaj in drugi sorodniki.
- Družina z posvojenimi otroki je družina, v kateri starša nočeta ali ne moreta imeti otrok in otroke posvojita.

3. Funkcija družine:

Funkcije so to, kar je v posameznikovem življenju najbolj dragoceno, za čimer posameznik strmi in vse to, kar v njej najde:

To je:

- prostor
- družba
- duhovna sreča
- partnerstvo
- materialno zadovoljstvo
- zadovoljevanje čustvenih potreb
- skrb za otroke in vzgoja otrok

Vse to in še več bi morala imeti družina. Moč izkušenj, ki jih otrok pridobiva v družini, je velika, saj je čustveno povezan z drugimi družinskimi člani in članicami.

Družina tudi omogoča človeku hkratno avtonomijo in povezanost. Prvo z odkrivanjem lastne edinstvenosti, svojih potencialov in neodvisnosti, drugo pa kot izkušnjo, da smo drugim pomembni, da nas potrebujejo, da skrbimo, da jih imamo radi in da imajo oni nas.

Družina mora biti trdna in vloge članov morajo biti usklajene. Vendar pa je potrebno vloge vedno znova usklajevati in dopolnjevati, da se lahko družina kot celota fleksibilno prilagaja spremembam.

4. Starševstvo:

Da sta partnerja tudi učinkovita starša, morata imeti najprej dobre medsebojne odnose. Prav tako pa je tudi za starševstvo pomembno, da partnerja drug drugemu priznavata avtonomnost.

Po raziskavi, ki jo omenja Cooper so osamosvajanje najlažje prešli otroci, katerih starši so bili zaupljivi in dosledni, so ločevali med svojimi potrebami in potrebami otroka, ter so poskrbeli za priložnosti za razvoj otrokove samostojnosti.

Glede otrok pa družinski terapevti opozarjajo še na sledeče:

- otroci so obiskovalci, zato je potrebno skrbeti tudi zase
- ambivalentna čustva do otrok so običajna
- ozračje v družini se spreminja
- za vzgojo otrok ni dovolj le ljubezen, potrebno je tudi znanje
- z otroki naj bi uživali, ne pa trpeli

5. Konflikti v družini:

Konflikti in nejasnosti so dejstvo, vprašanje je samo kako jih reševati. Zelo pogosto je izogibanje konfliktom zaradi strahu pred napetostjo in stresom, ki ju prinašajo in strahu pred posledicami.

Dejstvo je, da vsi potrebujemo varnost, vendar ne tako varnost, ki bi temeljila na avtoritarnem vodenju ali na izogibanju soočenja s problemi, ampak varnosti za katero so soodgovorni in jo sooblikujemo. Za to pa je potrebno, da se o družinski situaciji pogovarjamo in s tem tudi širimo meje razvidnega.

V družini je mogoče tvegati konflikte, če so jasno postavljeni pogoji za njihovo reševanje oz. pogoji za to, da ne ogrožajo posameznika ali skupine. Če bi namreč konflikti ogrozili posameznika, se jim bo skušal izogniti, da bi se zavaroval, prav tako, če bi ogrozili obstoj skupine. Če pa so jasno postavljeni pogoji oz. smernice za reševanje, potem se lahko progresivno pristopi k razreševanju konfliktov.

6. Temeljne pravice otrok v družini:

Človekove pravice in pravice otrok varujeta konvencija o otrokovih pravicah in deklaracija o človeških pravicah. Vsakdo ima pravico do lastnine in premoženja. Pravica do življenja in zasebnosti je na temeljih pravic sedanje družbe.

STARŠI:

- medsebojna pomoč
- pravica do dela
- skupna vzgoja otrok
- pravica do mnenja
- pravica do spoštovanja
- pravica do prostega časa
- pravica do prostosti

OTROCI:

- pravica do učenja
- pravica do svobode
- pravica do igre
- pravica do prostega časa
- pravica do ustrezne hrane
- pravica do življenja
- pravica do pomoči
- pravica do zabave

Pravica o zasebnosti:

Tudi to pravico varuje deklaracija o človekovih pravicah.

Pravica do zasebnosti pomeni, da ima vsak človek določene stvari samo zase.

Primer:

- Ne smemo brati osebni dnevnik od drugega, če nam tega ne dovoli,
- Ne smemo odpirati in prebirati pisem od drugega,
- Imamo pravico do zasebnosti v intimnih prostorih,...

7. Družine v Sloveniji:

Število družin v Sloveniji se povečuje, a so manjše. Najpogostejši tip družine je poročen par z otroki. Povprečna družina z otroki v Sloveniji šteje 3,4 člana.

V Sloveniji je skoraj vsaka peta družina enostarševska družina. Število teh družin narašča.

V Sloveniji govorimo o velikih družinah že, če v družinah živijo trije otroci ali več. Med otroke v velikih družinah so všteti vsi otroci, ki živijo pri starših, ne glede na njihovo starost. Pogoj je le, da si niso ustvarili svoje družine in še vedno živijo doma. Take družine niso ravno pogoste, saj jih je le 9 % od vseh družin z otroki.

